

DATUM
2024-09-09
ERT DATUM
2024-05-15

DIARIENR
2024/116-4
ER BETECKNING
S2024/00953

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten (SOU 2024:25)

Statskontoret tillstyrker utredningens förslag om att ge IVO fler sanktionsmöjligheter och verktyg. Utredningen har tydligt visat att det finns brister i IVO:s förutsättningar att bedriva en effektiv tillsyn. Statskontoret delar utredningens bedömning att en ökad administrativ börda hos verksamheterna uppvägs av förbättrad rättssäkerhet för enskilda.

Tillstyrker att utreda förutsättningarna för kvalitetsgranskning

Statskontoret tillstyrker utredningens förslag om att ge IVO och Socialstyrelsen i uppdrag att utreda förutsättningarna att införa kvalitetsgranskning som ett komplement till tillsynen. Statskontoret har i en tidigare studie konstaterat att tillsynen ser olika ut för olika verksamheter, och att det i IVO:s tillsyn ingår både granskning av regelefterlevnad och granskning av kvalitet. Statskontoret konstaterade även att det är tydligt reglerat att IVO ska ge råd inom ramen för tillsynen och bedömde att det går åstadkomma en mer lärande och mindre dokumentationstung tillsyn, bland annat genom att fokusera mer på kvalitativa aspekter och att involvera de tillsynade mer i utformningen och genomförandet av tillsynen.¹

Utredningen har funnit att IVO:s tillsyn i mindre grad än tidigare bidrar till lärande och kvalitetsutveckling. Den kvalitetsgranskning som utredningen förordar ger möjlighet att bedöma kvalitet på olika nivåer. Därmed har den en annan karaktär än vad som gäller idag för tillsynen av socialtjänsten och hälso-och sjukvården. Även om IVO redan idag har i uppgift att granska kvaliteten i verksamheterna, så bedömer Statskontoret att det finns behov av att utveckla kvalitetsgranskningen i linje med vad utredningen förordar.

---

¹ Statskontoret (2020). *På väg mot en bättre tillsyn*. OOS 40.

Minskad administrativ börda uppväger inte nackdelar för individen

Statskontoret konstaterar att utredningen och flera tunga remissinstanser som IVO och Socialstyrelsen avstyrker förslagen i slutbetänkandet Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47) om att ta bort den särskilda avgiften i SoL för ej verkställda beslut inom skälig tid, samt om att kommunerna mer sällan än idag skulle behöva rapportera ej verkställda beslut till IVO. Statskontoret delar utredningens bedömning att den minskade administrativa bördan för kommunerna inte uppväger nackdelen att individens rättssäkerhet försämras.

Motiverade inskränkningar i den kommunala självstyrelsen

Statskontoret konstaterar att utredningen har gjort en gedigen analys av förslagets konsekvenser ur olika aspekter. Statskontoret vill särskilt kommentera förslaget om ökad anmälningsskyldighet för kommuner. Förslagen innebär inskränkningar i den kommunala självstyrelsen. Statskontoret delar utredningens bedömning att förslagen är proportionerliga i förhållande till de inskränkningar de medför.

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Hanna André och utredare Maria Karanta (föredragande) var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Maria Karanta